

2. CAMERON, M., Comunicare prin gesturi și atitudini, Polirom, Iași, 2005.
3. CUCOȘ, C., Pedagogie, Polirom, Iași, 1998.
4. COJOCARU-BOROZAN, M., Teoria culturii emoționale. Studiu monografic asupra cadrelor didactice, Tipografia UPS I. Creangă, Chișinău, 2010.
5. CRISTEA, G., Managementul lecției, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008.
6. CUCOȘ, C., Educația: ieri-azi-mîine, Editura Universității „A.I.Cuza”, Iași, 2004.
7. CUCOȘ, C., Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2006.
8. Ilie, Denisa, Ghid practic de literatură, Editura Carminis, 2014.
9. SĂMIHĂIAN, F., O didactică a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev, Editura Art, 2014.
10. SANDU, E., Compunerile școlare, Polirom, Iași, 2018.
11. FEROL G., FEREOLO, N., Metode și tehnici de exprimare scrisă și orală, Polirom, Iași, 1998.
12. Curriculum școlar pentru disciplina Limba și literatura română. Clasele a V-a a IX-a, Chișinău, 2010.
13. Cadrul european comun de referință pentru limbi. Diviziunea Politici Linguvistice Strasburg, 1991-2010.
14. COȘERIU, E., Introducere în lingvistică, Cluj, 1999.

**IMPORTANȚA COMUNICĂRII DIDACTICE PENTRU
FORMAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE LA
ELEVI**

Aliona ZGARDAN-CRUDU, dr., conf. univ.

Summary

Communication has a decisive role in the realization of quality education. In the pedagogical activity, communication is both an art and a necessary professional tool and indispensable to the teacher for establishing constructive relations with pupils, parents, the teaching staff. A particular form of communication, with application in education, is the didactic communication, realized through a bilateral relationship between teacher and pupil. Thus, the efficiency of the educational process directly correlates with the teacher's

competence of communication that refers to his skill to develop educational messages according to the educational context.

Comunicarea este considerată o interacțiune între subiecți, prin care aceștia fac schimb de informații, realizează obiective specifice, se influențează reciproc și așteaptă reacții de răspuns. Ea este prezentă în toate domeniile vieții sociale.

În succesul și integrarea omului în societate, comunicarea este deosebit de importantă, în calitate de instrument de relaționare între oameni, de aceea dezvoltarea *competenței de comunicare* este considerată un deziderat al demersului educațional realizat în școală. Această competență se bazează pe capacitatea elevului de a se exprima, a comunica despre sine și cu sine însuși, idee susținută de criticul literar Tudor Vianu: „Cine vorbește „comunică” și „se comunică” [7, p. 22]. În acest context, menționăm că educația și comunicarea au o legătură nemijlocită, educația fiind un domeniu prin excelență bazat pe comunicare. Or, a educa înseamnă a transmite, a comunica informații și cunoștințe, care, ulterior, vor constitui o premisă importantă pentru ceea ce numeam mai sus *succesul și integrarea omului în societate*, iar comunicarea umană este un proces activ de identificare, stabilire și întreținere de contacte sociale. Prin intermediul actului de comunicare putem să transmitem receptorului un set de cunoștințe; prin urmare, putem vorbi de *funcția cognitivă a comunicării*: comunicarea transmite emoții și sentimente ce aparțin domeniului afectiv – este vorba de *funcția afectivă a comunicării*; comunicarea oferă norme de conduită în raport cu ceilalți – în acest caz, se materializează *funcția de socializare a comunicării* [4, pp. 189-190].

O formă particulară a comunicării, cu aplicare în învățământ, este comunicarea didactică, realizată printr-o relație bilaterală dintre profesor și elev. Acest fel de comunicare fundamentează principiul axiomatic al activității de educație care presupune un mesaj educațional elaborat de subiect (profesor), capabil să provoace

reacția formativă a celui supus educației, evaluabilă în termenii de conexiune inversă externă sau internă [2, p. 9].

Comunicarea are un rol decisiv pentru realizarea învățământului de calitate. Necesitatea de a cunoaște aspectele comunicării și arta de a dirija acest proces este un imperativ al timpului. Numai o comunicare didactică eficientă poate contribui la soluționarea diverselor probleme educaționale cu care ne confruntăm.

Vlad Pâslaru consideră că pentru a realiza comunicarea, participanții la acest proces trebuie să dețină anumite achiziții de ordin *lingvistic* și *comunicativ*, pe care știința educației lingvistice le delimitează în *competență lingvistică* și *competență de comunicare* [6, p. 35].

Competența lingvistică este complexă, fiind formată din mai multe alte competențe (semantică, ortografică, ortoepică, ortografică etc.), și se formează atât în procesul comunicării, cât și în procesul învățării conținuturilor de limbă română, iar competența de comunicare se formează în procesul comunicării propriu-zise, inclusiv în procesul comunicării dintre profesor și elev, care reprezintă un dialog permanent între cei doi subiecți ai educației. Acest dialog are conotație emoțională, afectivă, deci este o activitate atitudinală, dar și cognitivă.

În viziunea lui C. Cocoș, comunicarea didactică este „un transfer complex, multifazial și prin mai multe canale al informației între două entități ce-și asumă simultan și succesiv rolurile de emițători și receptori, semnificând conținuturi dezirabile în contextul procesului instructiv-educativ [3].

L. Iacob vorbește despre comunicarea didactică în calitate de comunicare instrumentală, implicată direct în susținerea unui proces sistemic de învățare, specificul comunicării fiind determinat de cadrul instituțional în care se realizează și de logica specifică învățării [5].

M. Cojocaru-Borozan abordează problema comunicării didactice din perspectiva culturii emoționale. În viziunea cercetătoarei, comunicarea didactică pune în valoare anumite comportamente afective ale elevilor. Oricare discurs didactic vizează și anumite obiective de ordin afectiv, existând multiple modele de realizare a acestora în comunicarea didactică. Atât prin cuvinte, cât și nonverbal, profesorul provoacă anumite atitudini. Atitudinile, predispozițiile acționale sunt o cauză relativ ascunsă a comportamentelor. În opinia autoarei, comunicarea didactică bazată pe cultura emoțională întrunește următoarele aspecte definitorii: crearea unui câmp afectiv pozitiv și favorabil învățării prin exprimarea unor atitudini de interes pentru dezvoltarea comunicării cu elevii; caracterul pronunțat explicativ și expresiv din punct de vedere emoțional (o importanță majoră fiind acordată înțelegerii mesajului); structurarea mesajelor didactice și emoționale conform logicii pedagogice și dispoziției afective; rolul activ al profesorului de emițător și receptor, care selectează informațiile, le accesibilizează, le organizează și, mai ales, le personalizează în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor; realizarea funcțiilor comunicării: afectivă/expresivă, evaluativă și autoevaluativă, în egală măsură pentru educat și educator, urmărind atingerea finalităților propuse, acoperirea nevoilor și intereselor elevilor; transmiterea complexă atât a conținuturilor informaționale, cât și a celor afectiv-atitudinale [1, p 105].

Eficiența procesului educațional corelează nemijlocit cu competența de comunicare a cadrului didactic, care vizează măiestria acestuia de a elabora mesaje educaționale în funcție de contextul educațional. Astfel, în cadrul activității pedagogice, comunicarea reprezintă atât o artă, cât și un instrument profesional necesar și indispensabil cadrului didactic pentru stabilirea relațiilor constructive cu elevii, părinții, cadrele didactice. Comunicarea este determinată de logica specifică activității dominante – cea de învățare, fiind

direct implicată în susținerea procesului dinamic și sistemic de predare-învățare.

Procesul comunicării didactice eficiente se va regla permanent, în funcție de modul în care profesorul a receptat și a înțeles mesajele educaționale și de atitudinea față de cum au înțeles cei educați mesajele pe care le-a transmis. O comunicare didactică eficientă produce schimbări în personalitatea elevului; astfel, orice comunicare este o încercare de a influența elevul. Așadar, comunicarea didactică eficientă are drept model intenția de a modifica personalitatea elevului în sensul prefigurată de finalitățile educaționale propuse, adică formarea de competențe. Scopul comunicării didactice este unul complex: comunicarea se realizează pentru a primi și transmite informații, pentru a clarifica și soluționa o problemă, pentru a lua o decizie, pentru explicarea și implementarea informațiilor, pentru transmiterea diverselor sarcini de predare-învățare, pentru motivarea elevilor, pentru dirijarea acțiunilor, pentru evaluarea elevilor sau a activităților acestora, pentru exprimarea unor opinii, cerințe, convingeri etc.

Analiza și generalizarea abordărilor teoretice cu referire la fenomenul comunicării ne permit să formulăm următoarele concluzii, în calitate de repere teoretice ale dezvoltării competențelor de comunicare la elevi în baza comunicării didactice a învățătorului:

- Comunicarea didactică este un mod fundamental de interacțiune educațională, fiind o dimensiune a comunicării umane.

- Eficiența procesului educațional corelează nemijlocit cu competența de comunicare a cadrului didactic, care vizează măiestria acestuia de a elabora mesaje educaționale.

- O comunicare didactică eficientă determină schimbări semnificative în personalitatea elevului. Acest tip de comunicare este determinat și de finalitățile proiectate.

- Principiile și condițiile unei comunicări eficiente analizate constituie poziționări teoretice privind dezvoltarea conceptului de

„comunicare didactică”; stabilirea relațiilor de interacțiune dintre actul de comunicare și tipologia strategiilor didactice; stabilirea relațiilor de interacțiune dintre actul de comunicare și tipologia strategiilor didactice.

Bibliografie

1. Cojocaru-Borozan, M., *Teoria culturii emoționale. Studiu monografic asupra cadrelor didactice*, Tipografia UPS „Ion Creangă”, Chișinău, 2010.
2. Cozărescu, M., Căce, C., Ștefan, L., *Comunicarea didactică. Teorie și aplicații*, Editura ASE, București, 2003.
3. Cuceș, C., *Pedagogie*, Polirom, Iași, 1998.
4. Ezechil, L., *Comunicarea educațională în context școlar*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2002.
5. Iacob, L., „Comunicare didactică”, în *Psihologie școlară*, Polirom, Iași, 1998.
6. Pâslaru, Vl., *Introducere în teoria educației literar-artistice*, Museum, Chișinău, 2001.
7. Vianu, T., *Arta prozatorilor români*, Hyperion, Chișinău, 1991.

SUBSTANTIVE PROPRII – ELEMENTE COMPONENTE ALE UNITĂȚILOR FRAZEOLOGICE. O PERSPECTIVĂ DIDACTICĂ

*Nina STRATAN, dr., conf. univ.,
Violeta MATIEȚ-PARASCHIV, dr., conf. univ.*

Summary

The present article deals with the analysis of a special type of stable joints of phrases - phraseological units or phraseological expressions, and from their category we have selected only the phrasologies that attest to their own substantive composition. The authors have brought examples demonstrating the presence of nouns in all phrases.

Although the phraseological units form a whole by their lexical-semantic value, in the case of those who attest in their structure their own noun, we can say that the noun has a substantial role in the "decoding" of the whole as meaning, figurative or own.